

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, יד' בתמוז תשע"ו
20 ביולי 2016
224/2016

סקר הערכת המגמות בעסקים - רבעון שני (אפריל-יוני) 2016 Business Tendency Survey - Second Quarter (April-June) 2016

- ברבעון השני של 2016 הערכת המנהלים במאזן הפעילות הכוללת חיובית ועומדת על 17.4%.
- בשאלון מלונאות, יותר מ-85% מהמנהלים ציינו כמגבלה חמורה או מתונה את המגבלה "מחסור בהזמנות תיירים" ויותר מ-75% ציינו את המגבלה "המצב הביטחוני בישראל" כמגבלה חמורה או מתונה.
- בשאלון בינוי, כשליש מהמנהלים ציינו את המגבלות "מחסור בקרקע זמינה לבנייה", "מחסור בעובדים מקצועיים (בעבודות רטובות)" ו"עיובים בקבלת היתרים/אישורים" כמגבלות חמורות.
- ברבעון השני ציפיות המנהלים לגבי שער החליפין של דולר ארה"ב בעוד שנה (במוצע 3.90 ש"ח לדולר) היו גבוהות הן מציפיותיהם בעוד שלושה חודשים (3.81 ש"ח לדולר) והן משער הדולר היציג הממוצע באותו רבעון (3.82 ש"ח לדולר).

סקר הערכת המגמות בעסקים מנותח באמצעות מאזן. המאזן הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הערכה חיובית במצב החברה לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הערכה שלילית במצב החברה.

המאזן תחום בטווח שבין מינוס 100 לבין פלוס 100. ככל שערך המאזן קרוב יותר לגבול העליון, הוא מעיד על הערכה חיובית יותר בקרב המנהלים, וככל שערך המאזן קרוב יותר לגבול התחתון, הוא מעיד על הערכה שלילית יותר. כאשר המאזן קרוב לאפס, מדובר בהיעדר ציפיות לשינוי במצב הקיים.

שימו לב - בחודש ינואר 2016 נערכו מספר שינויים בשאלון הסקר:

בנוסח השאלות: (פרקים ב' וג')

בשאלונים: תעשייה, בינוי, מסחר קמעונאי ושירותים:

בפרקים העוסקים במצבה של החברה בעבר: שואלים על: "חודש הקודם לעומת החודש שקדם לו", במקום לשאול על: "שלושת החודשים האחרונים לעומת שלושת החודשים שקדמו להם".

בפרקים העוסקים במצבה של החברה בעתיד: שואלים על "השינוי הצפוי בחברה בחודש הבא לעומת החודש הנוכחי", במקום לשאול על: "הציפיות במהלך שלושת החודשים הקרובים לעומת שלושת החודשים שקדמו להם".

בשאלון מלונאות:

בפרקים העוסקים במצבה של החברה בעבר: שואלים על: "חודש הקודם לעומת התקופה המקבילה אשתקד", במקום לשאול על: "שלושת החודשים האחרונים לעומת שלושת החודשים שקדמו להם".

בפרקים העוסקים במצבה של החברה בעתיד: שואלים על "השינוי הצפוי בחברה בחודש הבא לעומת התקופה המקבילה אשתקד", במקום לשאול על: "הציפיות במהלך שלושת החודשים הקרובים לעומת שלושת החודשים שקדמו להם".

באופניויות לתשובה: (פרקים א', ב' ו ג')

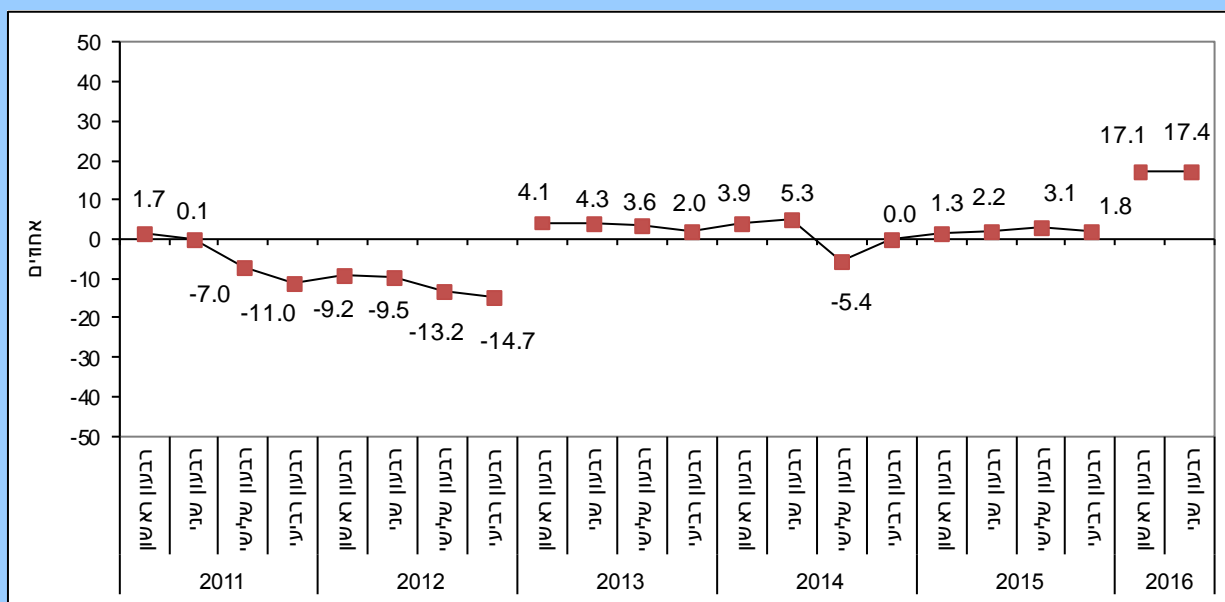
הורדה התייחסות לעונה.

נוכח שינויים אלה, נוצר שבר בסדרה ומנותני ינואר 2016 אין אפשרות להשוות לנתוני העבר.

[להגדרות](#)

מאזן הפעילות העסקית הכוללת

תרשים 1. מאזן כללי: רבעון ראשון 2011 - רבעון שני 2016

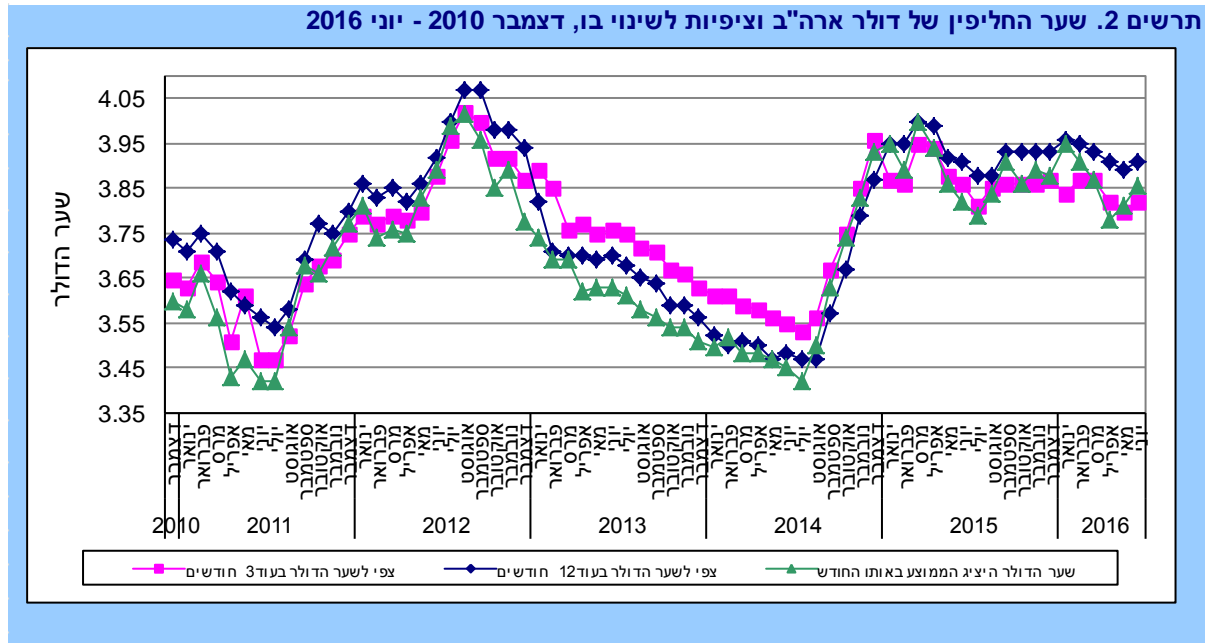

[לנתוני תרשים 1](#)

ברבעון השני של שנת 2016, הערכת המנהלים בפעילות הכוללת חיובית ועומדת על 17.4%.

ציפיות לגבי שער החליפין של דולר ארה"ב

תרשים 2. שער החליפין של דולר ארה"ב וציפיות לשינוי בו, דצמבר 2010 - יוני 2016

לנתוני תרשים 2

מנהלי החברות והעסקים במגזר העסקי המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם לגבי הרמה של שער החליפין של דולר ארה"ב בעוד שלושה חודשים ובעוד שנה.

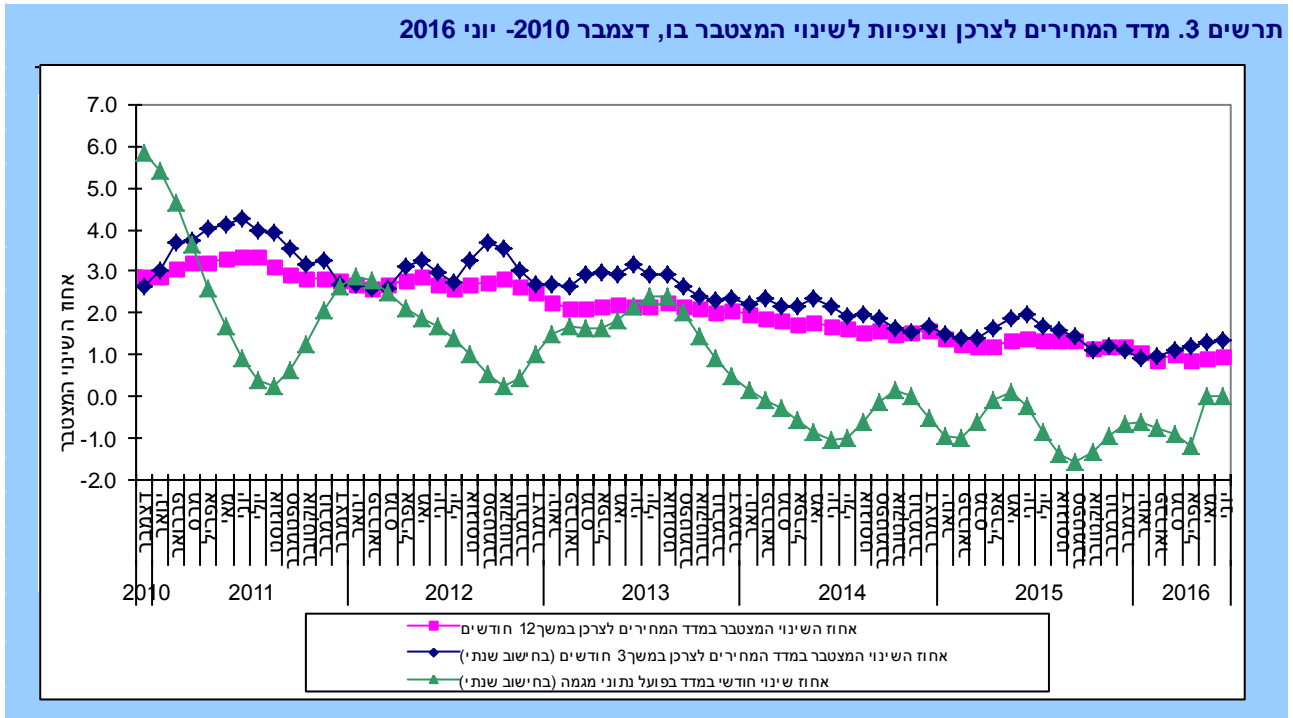
בתרשים 2 ניתן לראות שבמהלך הרבעון השני של שנת 2016 (אפריל - יוני 2016) הציפיות של מנהלי החברות לגבי שער החליפין בעוד שנה (בממוצע 3.90 ש"ח לדולר) היו גבוהות הן מציפיותיהם בעוד שלושה חודשים (בממוצע 3.81 ש"ח לדולר) והן משער הדולר היציג הממוצע באותו רבעון (3.82 ש"ח לדולר).

ניתן לראות שציפיות המנהלים לשער החליפין לרבעון השני מגלמות ציפייה לירידה בשער החליפין בהשוואה לרבעון הראשון הן בציפיות לשלושה חודשים (3.81 לעומת 3.86) והן בציפיות לשנה הקרובה (3.90 לעומת 3.95).

ציפיות לגבי השינויים במדד המחירים לצרכן

מנהלי החברות והעסקים במגזר העסקי המשתתפים בסקר נשאלו על ציפיותיהם לגבי אחוז השינוי המצטבר במדד המחירים לצרכן במשך שלושת החודשים הקרובים ובמשך שנה ממועד עריכת הסקר.

תרשים 3. מדד המחירים לצרכן וציפיות לשינוי המצטבר בו, דצמבר 2010 - יוני 2016

לנתוני תרשים 3

הציפיות של מנהלי החברות ברבעון השני של שנת 2016 לגבי אחוז השינוי במדד המחירים לצרכן במשך שלושה חודשים מראות שינוי מצטבר של 1.29% בממוצע, נתון זה מגלם ציפייה לגידול באינפלציה לעומת הרבעון הראשון. לעומת זאת הציפיות של מנהלי החברות לגבי אחוז השינוי המצטבר במדד המחירים לצרכן לשנה הקרובה מגלמות ירידה בציפיות לאינפלציה - אחוז השינוי המצטבר הממוצע של 0.91% (לעומת 0.99% ברבעון הראשון). יש לציין שאחוז השינוי החודשי במדד המחירים לצרכן בפועל (נתוני מגמה) אפסי בחודשים מאי ויוני 2016 לאחר אחוזי שינוי שליליים מיוני 2015.

המגבלות לביצוע פעילות

בפני מנהלי החברות הוצגה רשימת מגבלות שהותאמה לפעילות בענף הכלכלי שבו פועלת החברה. המנהלים התבקשו לציין את חומרת המגבלות שעשויות להוות מחסום כלשהו בצמיחה או בפעילות העסק **נכון ליום מילוי השאלון**. לכל מגבלה היו ארבע אפשרויות למענה: אין מגבלה, מגבלה קלה, מגבלה מתונה, מגבלה חמורה. הייתה גם אפשרות לציין שהמגבלה לא רלוונטית לעסק. בכל המגבלות הוסרו המנהלים שציינו שהמגבלה אינה רלוונטית עבורם, והחישובים נעשו רק עבור המנהלים האחרים שבחרו באחת מארבע האפשרויות שלעיל.

שאלון תעשייה

בשאלון התעשייה יש עשר מגבלות. להלן המגבלות שיותר מ-10% מהמנהלים דירגו אותן כ**מגבלות חמורות**:

לוח א. אחוז המנהלים שדירגו את המגבלות הבאות כחמורות בתעשייה

Table A. The percentage of managers that ranked the following limitations as severe in Manufacturing

רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון שני 2015	
17%	19%	16%	17%	18%	קשיים בחדירה לשווקים חדשים
16%	17%	11%	10%	10%	מחסור בעובדים מקצועיים
14%	17%	15%	16%	14%	שחיקה ברווחיות היצוא
14%	16%	18%	17%	19%	מחסור בהזמנות ליצוא

ברבעון השני של 2016, כ-17% מהמנהלים ציינו את המגבלה "קשיים בחדירה לשווקים חדשים" כחמורה. ניתן לראות שכ-16% מהמנהלים ציינו את המגבלה "מחסור בעובדים מקצועיים" כמגבלה חמורה. נתון זה תואם את הגידול במספר המשורות הפנויות בענפי התעשייה. יש לציין שהמגבלה "מחסור בהזמנות ליצוא" סומנה כמגבלה חמורה לאורך כל חמשת הרבעונים האחרונים.

בינוי

גם בשאלון בינוי יש עשר מגבלות. להלן המגבלות שעליהן יותר מ-10% מהמנהלים השיבו שהן מהוות עבורם **מגבלה חמורה**:

לוח ב. אחוז המנהלים שדירגו את המגבלות הבאות כחמורות בבינוי

Table B. The percentage of managers that ranked the following limitations as severe in Construction

רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון שני 2015	
32%	28%	18%	27%	36%	מחסור בקרקע זמינה לבנייה
29%	28%	24%	24%	30%	מחסור בעובדים מקצועיים (בעבודות רטובות)
29%	23%	27%	31%	32%	עיכובים בקבלת היתרים/אישורים
23%	20%	21%	24%	25%	מחסור בעובדים מקצועיים (בעבודות לא רטובות)
10%	11%	12%	6%	17%	קשיים בהשגת אשראי בנקאי
11%	10%	9%	10%	13%	מחסור בעובדים בלתי מקצועיים

ברבעון השני של 2016 כשליש מהמנהלים ציינו את המגבלות "מחסור בקרקע זמינה לבנייה", "מחסור בעובדים מקצועיים (בעבודות רטובות)" ו"עיכובים בקבלת היתרים/אישורים" כמגבלות חמורות.

שאלון מסחר קמעוני

במסחר קמעוני יש ארבע מגבלות. בכל המגבלות יש יותר מ-10% מהמנהלים שהשיבו שהן מהוות עבורם **מגבלה מתונה**. בענף זה אין מגבלות שעבורם יותר מ-10% מהמנהלים ענו שהן מהוות מגבלה חמורה.

לוח ג. אחוז המנהלים שדירגו את המגבלות הבאות כמתונות במסחר קמעוני

Table C. The percentage of managers that ranked the following limitations as moderate in Retail trade

רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון שני 2015	
16%	17%	21%	18%	15%	קשיים בהשגת אשראי חוץ-בנקאי
15%	16%	17%	10%	14%	המצב הביטחוני בישראל
14%	13%	16%	11%	12%	קשיים בהשגת אשראי בנקאי
10%	11%	11%	11%	14%	מחסור בעובדים

שאלון מלונאות

בשאלון המלונאות יש תשע מגבלות. להלן המגבלות שעליהן השיבו יותר מ-10% מהמנהלים שהן מהוות עבורם **מגבלה חמורה**:

לוח ד. אחוז המנהלים שדירגו את המגבלות הבאות כחמורות במלונאות

Table D. The percentage of managers that ranked the following limitations as severe in Hotels

רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון שני 2015	
60%	57%	46%	44%	35%	מחסור בהזמנות תיירים
51%	57%	49%	34%	24%	המצב הביטחוני בישראל
23%	26%	28%	22%	13%	מחסור בהזמנות ישראלים
13%	16%	12%	12%	12%	החרפת התחרותיות בענף

ברבעון השני של 2016, כ-60% מהמנהלים ציינו את המגבלה "מחסור בהזמנות תיירים" וכרבע מהמנהלים ציינו את המגבלה "מחסור בהזמנות ישראלים" כמגבלות חמורות. יותר ממחצית המנהלים ציינו את המגבלה "המצב הביטחוני בישראל" כמגבלה חמורה - ירידה לעומת הרבעון הקודם. יותר מ-85% מהמנהלים ציינו את המגבלה "מחסור בהזמנות תיירים" כמגבלה חמורה או מתונה ויותר מ-75% ציינו את המגבלה "המצב הביטחוני בישראל" כמגבלה חמורה או מתונה.

שאלון השירותים

בשאלון השירותים יש תשע מגבלות. להלן המגבלות שעליהם השיבו יותר מ-10% מהמנהלים שהן מהוות עבורם **מגבלה חמורה**:

לוח ה. אחוז המנהלים שדירגו את המגבלות הבאות כחמורות בשירותים

Table E. The percentage of managers that ranked the following limitations as severe in Services

רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון שני 2015	
16%	16%	21%	18%	21%	החרפת התחרותיות בענף
13%	14%	14%	13%	12%	מחסור בעובדים
11%	9%	15%	14%	7%	מחסור בהזמנות לייצוא

ברבעון השני של 2016, ניתן לראות יציבות במספר המנהלים שציינו את המגבלה "החרפת התחרותיות בענף" ו"מחסור בעובדים" כמגבלות חמורות בהשוואה לרבעון הקודם.

[סקר הערכת המגמות בעסקים במאגר הנתונים המרכזי](#)

הגדרות

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) החלה לבצע בחודש דצמבר 2010, סקר חודשי שוטף - סקר הערכת המגמות בעסקים (Business Tendency Survey).

התוצאות מנותחות באמצעות מאזן. המאזן הוא הפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הרעה.

הסקר מתבצע בענפים העיקריים של המגזר העסקי: תעשייה, בינוי, מסחר קמעוני, שירותים ומלונאות (ראו [בהודעות](#) [החודשיות לתקשורת](#)).

בינואר 2013 בוצעו שינויים בסקר (מעבר לסינוג האחיד של ענפי הכלכלה 2011, ומעבר לחמש אופנויות ברוב השאלות בשאלון). ניתן לראות את השינויים [בהגדרות](#).

[המאזן הכללי](#) - ראו [חישוב המאזן והמגבלות](#).

מאזן השווה לאפס מעיד על חוסר שינוי כלומר יציבות בחברה, מאזן שלילי מעיד על כך שאחוז החברות עם מספר גדול של משרות שכיר מדווחות על הרעה במצב מאשר על שיפור, ואילו מאזן חיובי מעיד על כך שאחוז החברות עם מספר גדול של משרות שכיר מדווחים על הטבה.

אוכלוסיית הסקר - האוכלוסייה בסקר מגמות בעסקים כוללת את כל החברות שבהן לפחות 5 מועסקים. אוכלוסיית הסקר איננה כוללת את המגזר הממשלתי, מלכ"רים ציבוריים, מלכ"רים פרטיים המשרתים משקי בית, חברות ביטוח ופנסיה בהנהלה ממשלתית ומתווכים פיננסיים אחרים בבעלות ממשלתית. הסקר הנו תת-מדגם של סקר משרות פנויות.

הערה	הענפים הנכללים בשאלון		שם השאלון
	תיאור	סמל	
	תעשייה וחרושת	C	תעשייה
	בינוי	F	בינוי
	מסחר סיטוני וקמעוני ותיקון כלי רכב מנועיים - ענף ראשי 47 בלבד (מכירה קמעונית, פרט לכלי רכב מנועיים ולאופנועים)	G*	מסחר קמעוני
למעט ענף משנה 552 - אתרי מחנאות (קמפינג) וקרוונים, כולל קייטנות	שירותי אירוח ואוכל - ענף ראשי 55 בלבד (שירותי אירוח)	I*	מלונאות
למעט ענף ראשי 36 - אגירת מים, טיפול ואספקה	אספקת מים, שירותי ביוב וטיהור וטיפול בפסולת	E*	שירותים
למעט ענף משנה 521 - שירותי אחסון	שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות	H	
	שירותי אירוח ואוכל - ענף ראשי 56 בלבד (שירותי מזון ומשקאות)	I*	
Q - למעט תת-ענף 8891 - משפחתונים ופעוטונים ולמעט ענף משנה 861 - בתי חולים S - למעט תת-ענף 9440 - מרכזים קהילתיים (מתנ"סים)	מידע ותקשורת שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח פעילויות בנדל"ן שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים שירותי ניהול ותמיכה שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד אמנות, בידור ופנאי שירותים אחרים	J K L M N Q R S	

* חלקי